

державного управління та забезпечити більш надійний захист прав суб'єктів підприємницької діяльності відповідно до сучасних європейських стандартів належного врядування.

Література:

1. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 року № 1556-р. Дата оновлення: 29.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 20.07.2024).

2. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). EUR-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj> (дата звернення: 20.07.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-76>

THE ROLE OF THE COUNCIL OF EUROPE IN THE FIELD OF HUMAN RIGHTS PROTECTION

РОЛЬ РАДИ ЄВРОПИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Borovyk L. A.

*PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Corresponding Member of International
Personnel Academy,
Associate Professor at the Department
of Criminal Law and Administrative
Law Disciplines,
Academician Stepan Demyanchuk
International University of Economics
and Humanities
Rivne, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-8997-0577*

Боровик Л. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
член-кореспондент Міжнародної
кадрової академії,
доцент кафедри кримінально-
правових та адміністративно-
правових дисциплін
Міжнародний економіко-
гуманітарний університет імені
академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8997-0577*

У сучасних умовах розвитку демократичного суспільства особливого значення набуває функціонування ефективних регіональних механізмів, спрямованих на забезпечення та захист прав журналістів. Вони доповнюють універсальну систему міжнародного захисту прав людини, враховуючи особливості правового простору окремих регіонів і забезпечуючи більш дієві інструменти контролю за дотриманням державами міжнародних зобов'язань. Найбільш розвиненою серед таких систем є механізм Ради Європи, який справив суттєвий вплив на

формування сучасних стандартів свободи вираження поглядів, свободи засобів масової інформації та гарантій професійної діяльності журналістів.

Невдовзі після закінчення Другої світової війни виникло кілька рухів та заходів, присвячених об'єднанню Європи. Як загальний результат, у 1949 році була заснована Рада Європи як міжнародна політична інституція. Вона створена виключно з урахуванням міжнародної співпраці. Загальними цілями Ради Європи є: захищати права людини, демократію та верховенство права в усіх державах-членах; підвищувати обізнаність та заохочувати культурну ідентичність і різноманітність Європи; шукати рішення (соціальних) проблем, що стоять перед європейським суспільством; зміцнити демократичну стабільність у Європі; сприяти соціальній згуртованості та соціальним правам; просувати та розвивати європейську культурну ідентичність з акцентом на освіту. Фактичними сферами діяльності Ради Європи є права людини, охорона здоров'я, освіта, культура, молодь, спорт, довкілля, місцева демократія, спадщина, правова співпраця, біоетика, добробут тварин та регіональне планування [0].

Рада Європи заснована як об'єднання десяти держав, а нині до її складу входять уже 46 держав, зокрема 21 країна в Центральній та Східній Європі. Це найстаріша європейська організація, створена після появи Загальної декларації прав людини, прийнятої Організацією Об'єднаних Націй 1948 року. Рада Європи заснована на трьох принципах – верховенство права, плюралістична демократія та повне дотримання прав людини, які й досі зберігають своє неабияке значення, залишається і після 75 років свого існування однією з найбільш авторитетних міжнародних організацій європейського правового простору [0]. Україна стала 37-ю державою-членом Ради Європи 9 листопада 1995 року. Постійне представництво України при Раді Європи розпочало свою роботу. Рада Європи, шляхом співпраці, супроводжує країну в її зусиллях щодо приведення законодавства, інституцій та практики у відповідність до європейських стандартів у сферах прав людини, верховенства права та демократії, і таким чином підтримує країну у виконанні її зобов'язань як держави-члена Ради Європи. 17 липня 1997 року Верховна Рада України ратифікувала СКПЛ, яка набула чинності для України 11 вересня того ж року. Завдяки цьому українці мають право, після використання всіх національних засобів правового захисту, подати скаргу про порушення прав і свобод України, гарантованих Конвенцією, до Європейського суду з прав людини [0].

Раду Європи слід відрізняти від Європейського Союзу, який був створений у 1957 році як Європейське економічне співтовариство. По-перше, це не наднаціональна інституція, подібна до Європейського

співтовариства. Вона не має законодавчої влади. Її держави-члени співпрацюють на добровільній основі. Рада Європи не може нав'язувати жодних правил своїм державам-членам. По-друге, на відміну від Європейського Союзу, Рада Європи не є економічною організацією. Географічні межі Ради Європи перевищують кількість членів ЄС. ЄС має 15 держав-членів: Австрію, Бельгію, Данію, Фінляндію, Францію, Німеччину, Грецію, Ірландію, Італію, Люксембург, Нідерланди, Португалію, Іспанію, Швецію та Велику Британію. Усі ці країни також є державами-членами Ради Європи. Однак, окрім цих держав-членів, до Ради Європи також входять 30 інших європейських країн: Албанію, Андорру, Вірменію, Азербайджан, Боснію і Герцеговину, Болгарію, Хорватію, Кіпр, Чеську Республіку, Естонію, Грузію, Угорщину, Ісландію, Латвію, Ліхтенштейн, Литву, Мальту, Молдову, Норвегію, Польщу, Румунію, Російську Федерацію, Сан-Марино, Сербію і Чорногорію, Словенію, Словаччину, Швейцарію, колишню Югославську Республіку Македонія, Туреччину та Україну [0].

Рада Європи сприяє свободі слова та ЗМІ, свободі зібрань, рівності та захисту меншин через міжнародні конвенції. Вона допомагає державам-членам боротися з корупцією та проводити судові реформи. Її конституційні експерти (Венеціанська комісія) пропонують юридичні консультації по всьому світу. Членство в Раді Європи стало кроком для багатьох колишніх країн східного блоку на шляху до членства в ЄС, а ратифікація Європейської конвенції стала умовою членства в ЄС. ЄС готується приєднатися до Європейської конвенції, тим самим створюючи спільний європейський правовий простір для понад 820 мільйонів громадян [0].

Основними складовими частинами Ради Європи є:

1) Комітет міністрів, що складається з 46 міністрів закордонних справ або їхніх заступників у Страсбурзі (послів/постійних представників), який є керівним органом Організації. Генеральний секретар несе загальну відповідальність за стратегічне управління Організацією. Пані Марію Пейчинович Бурич (Хорватія) було обрано у червні 2019 року.

2) Парламентська Асамблея, що об'єднує 612 членів плюс 30 спостерігачів та 30 партнерів за демократію. Вони призначаються до ПАРЕ у спосіб, який вирішує кожна держава-член, незалежно від того, чи обираються вони в межах свого національного чи федерального парламенту, чи призначаються з числа членів цього парламенту. Баланс політичних партій у кожній національній делегації має забезпечувати справедливе представництво політичних партій або груп у їхніх національних парламентах. Її нинішнім президентом є Тіні Кокс

(Нідерланди). З 2007 по 2022 рік він був головою групи Об'єднаних європейських лівих (UEL) у ПАРЄ.

3) Конгрес місцевих та регіональних влад, що складається з Палати місцевих влад та Палати регіонів. Конгрес місцевих та регіональних влад – це установа Ради Європи, відповідальна за зміцнення місцевої та регіональної демократії у 46 державах-членах та оцінку застосування Європейської хартії місцевого самоврядування. Як голос європейських муніципалітетів та регіонів, він працює над сприянням консультаціям та політичному діалогу між національними урядами та місцевими й регіональними органами влади через співпрацю з Комітетом міністрів Ради Європи. Конгрес складається з двох палат: Палати місцевих влад та Палати регіонів. Він має 306 представників та 306 заступників, усі вони призначені на п'ять років, що представляють понад 130 000 місцевих та регіональних органів влади у 46 державах-членах Ради Європи. Його чинним президентом є Леендерт Вербек (Нідерланди, SOC/G/PD) . Він був обраний 23 березня 2021 року на два з половиною роки [0].

Тож, Рада Європи є провідною регіональною міжнародною організацією у сфері захисту прав людини, яка сформувала найбільш розвинену та ефективну систему гарантування основоположних прав і свобод у Європі. Її значення визначається не лише нормотворчою діяльністю, а й наявністю дієвого механізму міжнародного контролю за виконанням державами взятих на себе зобов'язань. По-перше, саме в межах Ради Європи було розроблено та прийнято Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, яка стала основним регіональним міжнародно-правовим актом у сфері захисту прав людини. По-друге, ключовою особливістю системи Ради Європи є функціонування Європейського суду з прав людини, юрисдикція якого поширюється на всі держави – учасниці Конвенції. По-третє, діяльність Ради Європи сприяє уніфікації європейських стандартів у сфері прав людини. Практика ЄСПЛ формує єдині підходи до тлумачення положень Конвенції, які враховуються національними судами та законодавцями, забезпечуючи гармонізацію правових систем держав-членів.

Література:

1. Wim deLeeuw The Council of Europe: What Is It? / URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK25399/>
2. Правові аспекти діяльності Ради Європи : навчальний посібник / Лісова К. С., Фокін Я. Ф., Чернецька О. В., Яцишин Н. Г. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 244 с.
3. About the Council of Europe / <https://www.coe.int/en/web/kyiv/the-coe/about-coe>

4. Vaughne Miller The Council of Europe: an introduction / URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/the-council-of-europe-an-introduction/>

5. Про Раду Європи. Постійне представництво України при Раді Європи. URL: <https://coe.mfa.gov.ua/en/pro-radu-yevropi/2550-about>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-77>

THE PERPETUITY OF NOTARIAL SECRECY AS ONE OF THE GUARANTEES OF ITS ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROTECTION

БЕЗСТРОКОВІСТЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК ОДНА З ГАРАНТІЙ ЇЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ

Savinda Ya. M.

*External Postgraduate Student,
Scientific Institute of Public Law
Kyiv, Ukraine*

Савінда Я. М.

*здобувач
Науково-дослідний інститут
публічного права
м. Київ, Україна*

Нотаріальна таємниця є одним із видів інформації з обмеженим доступом, яка потребує особливого режиму адміністративно-правового захисту. Пояснюється це наявністю публічної складової у формуванні відносин при виникненні факту появи нотаріальної таємниці, законодавчим регулюванням порядку її використання та збереження, а також специфікою суб'єктного складу осіб, яким може бути нотаріальна таємниця відомою.

Положення ст. 8 Закону України «Про нотаріат» містить єдине визначення нотаріальної таємниці в межах законодавства України і передбачає, що нотаріальна таємниця – це сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо [1].

Положення ст. 5 Закону України «Про нотаріат» серед обов'язків нотаріуса передбачає обов'язок зберігати в таємниці відомості, одержані ним у зв'язку з вчиненням нотаріальних дій [1], а положенням пункту 2 розділу II Правил професійної етики нотаріусів України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 07.06.2021 р. № 2039/5, передбачено, що професійна етика нотаріуса України ґрунтується на принципах: публічності; незалежності та неупередженості; законності;